

Järgmine üldlaulupidu teeb kummarduse meie keelele ja kultuurile

Kolme aasta pärast toimuva laulupeo üld-juhiks valiti dirigent Heli Jürgenson, kes on juhatanud laulupidudel koore alates 2002. aastast ja olnud 2017. aasta noorte laulupeo peadirigent.

Mis on järgmise üldlaulupeo peamine mõte või idee, millest lähtuvalt te peo kava kokku panete?

Kirjutasin kavandi kahele teemale, kuna suur laulupidu sisaldab endas traditsiooniliselt kahte kontserti. Minu põhiteema kannab märksõna «tarkus», kantuna meie Eesti elust ja sündmustest. Kuna see sai kokku pandud veel enne Ukraina sõda, siis keskendusingi sellele, et meil oleks tarkust riigi, ühiskonna ja rahvusena hoida oma keelt ja kultuuri, et oleks lugupidamist ja armastust oma lähedaste ja sõprade vastu, viisakat käitumist, ilusat emakeelt. Lastel koolitarkust ja vanematel tarkust lastele oma pärandit edasi jagada.

Teise ideena kasutasin märksõnu «murded» ja «murdumised». Mulle tundub, et Eestis on murdekeel jälle fookuses, meil on tekkinud toredaid murdekeelseid aabitsaid ja raamatuid, samuti on kauneid murdekeelsetele rahvaluule tekstidele tehtud laule ning neid ei ole just väga sageli laulupeoprogrammi sattunud. Nii mõtlesingi keskenduda sellele teemale. Aga mängides sõnadega – murd, murdumine, murded –, leidsin palju erinevaid mõtteid, mille ümber saab ka laulupeo kontserdis erinevatele teemadele keskenduda, murdumiste ja murdeliste aegadeni välja. Nii et mulle tundub, et see kõnetab mind praegu isegi rohkem kui kavandi kirjutamise ajal.

Kuna laulda tuleb ikka sellest, mis südamele, siis kõik need asjad vist ongi meil südamele?

Need on kõik südamele. Konkursi kavandi puhul esitasin ju töö personaalselt ja need on lihtsalt minu sõnumid ja mõtted, aga tegelikult tehakse laulupeo kontserti siiski meeskonnaga ja see sünnib paljude inimeste headest ideedest. Loodan koos nendega panna paika väga hea ja mõjusa repertuaari.

Peole nime välja mõtlemine on üks suur valu ja vaev.

postimees.ee

Rahvusoper Estonia

Heli Jürgenson

Laulupeo tegemine on suur töö ja tundub, et 2025. aasta on peaaegu käes. Kui kiireks läheb?

Läheb ikka väga kiireks, kolmeaastane ettevalmistusaeg koos ülitiheda tööga on kohe algamas. Hakkame koos tantsupeo juhi ning laulu- ja tantsupeo sihtasutusega kavandeid ja väärtussõnumeid ühtlustama, et leida peole ühist nimetajat, ja siis juba asuda meeskondi kokku panema. Laulupidu on hästi pika ettevalmistusprotsessiga kontsert ja kuna pühapäeval oli ka 2023. aasta noorte laulupeo esitluskontsert, siis jooksevadki need kaks pidu natuke paralleelselt. Nii et sihtasutusel on käedjalad tööd täis. Selleks et oma head mõtted töösse saada, tuleb kohe startida.

Millal peab repertuaar paigas olema, kui kaua teil selleks aega on?

Ma ei ole veel jõudnud täpset ajakava paika panna, aga pakun, et kui see saab kokku tuleva aasta kevadeks, on vist päris hästi.

Komisjon valis pidudele üldjuhid

Tantsupeo pealavastajaks valis komisjon Mariana Reimanni.

2025. aastal toimuva laulu- ja tantsupeo üldjuhtide konkursile laekus viis tööd.

Laulu- ja tantsupeo sihtasutuse teabejuhi Sten Weidebaumi sõnul toimus paralleelselt kaks konkurssi, leidmaks juhte nii laulu- kui ka tantsupeole. Laulupeo konkursile laekus kolm ja tantsupeo konkursile kaks tööd. Weidebaum rääkis, et töid hindas kaks komisjoni, laulupeo komisjonis olid peaaesjalikult dirigendid ja tantsupeo omas tantsuga seotud inimesed. Weidebaum täpsustas, et laulupeo puhul oli klassikalisemaid lähenemisi, et pidu saaks uue teema, aga ka uuenduslikke pakkumisi ja seda just vormilise poole pealt.

XXVIII laulu- ja XXI tantsupidu toimub 3.–6. juulini 2025 Tallinna lauluväljakul ja Kalevi staadionil.

Koroonaeg pani pausile ka laulmise, koorid ei saanud koos käia. On teil ülevaade, mis meie kooridega vahepeal

juhtunud on?

Koorid on olnud päris raskes seisus, laulmine kui protsess koos oma aerosoolsete pritsmetega on olnud riskitegur ja ka minu oma koorid on olnud ülipikkadel koroonapausidel, nii et see on mõjutanud paljusid. Arvan, et mõnes väiksemas kohas võibki olla hästi keeruline, aga nagu me oleme sihtasutuses rääkinud: kui laulupidu meid ei kanna ja uuesti kokku ei too, siis on väga - raske. Saabuva noortepeo valguses ootame ja loodame, et see motiveerib inimesi taas kokku tulema ja harjutama, nii et kui vahel räägime, et peame seda pidu kandma, siis hetkel loodame, et pidu kannab meid.

Heli Jürgenson

1988 Georg Otsa nim Tallinna muusikakool

1993 Eesti Muusikaakadeemia

1993–2021 Georg Otsa nim Tallinna muusikakooli koorijuhtimise õppejõud

2020 Eesti Muusikaakadeemia koorijuhtimise õppejõud

2011–2020 Estonia Seltsi segakoori asutaja ja dirigent

Tallinna Kammerkoori dirigent

[Rahvusoper Estonia](#) peakoormeister

Eesti Filharmoonia kammerkoori koormeister

Eelmine, juubelilaulupidu näitas pigem, et lauluväljak jäi kitsaks ja publik ei mahtunud ära. Nüüd on laulupidude vahe läinud koroonatõttu pikemaks, kas te ei karda, et kõik ei mahugi peole?

Mina arvan, et juubelilaulupidu oli hästi erakordne – sellest peost tahtsid osa võtta ka väga paljud lauljad, kes võib-olla regulaarselt koorides ei laulnudki. Seekord võib juhtuda, et osaleda soovijate hulk normaliseerub, aga samas, kuna on olnud päris pikk paus, võib tahtjaid olla taas rohkem kui muidu. Samas me ju loodame, et osalejaid oleks pigem rohkem, sest koroonavintsutuste tõttu on paljud koorid tegutsemisest

loobunud. Loodame, et kõik leiavad endas jõu seda traditsiooni jätkata ning jälle kokku tulla ja laulma hakata.

Kui te hakkate repertuaari kokku panema, siis kui palju peab seal olema nii-öelda kohustuslikke lugusid, mille puudumisel publik pahandaks ja mida igalt laulupeolt oodatakse?

Neid ikka on, aga samas peab ütlema, et ega neid isamaalisi ja kullafondi kuuluvaid laule ka ülearu palju ole, pigem ootaks, et mõni uus laul tuleks peale, sest kompositsioonis ju retsepti ei ole, need sünnivad ajas ja hetkes. Minu õnneks on võimalik sellel laulupeol teha kaks kontserti ning nii lauljate kui ka publiku ootustele saab vastu tulla ja kõik armastatud laulud kõlavad. Praegu ongi raske ennustada, mis meid emotsionaalselt just sel hetkel ees ootab, aga kindlasti peab repertuaar kandma just sel ajal toimuvat ja neid emotsioone, mida see kaasa toob. Ukraina sündmuste valguses on viimase kuu jooksul lauldud ka meie isamaalisi laule hoopis teise tundeaga, nii et ega nendest lauludest nüüd küll loobuda saa.

Teil tuleb sellele laulupeole ilmselt ka nimi panna. Nimed kannavad tavaliselt väga tugevat sõnumit, kui meenutada kasvõi eelmist noortepidu «Mina jään», kus te olite peadirigent. Kas nimi on juba olemas?

Ei, nime meil veel ei ole. Nimed sünnivad alati koos tantsupeoga ja väga suure mõttetöö tulemusena. «Mina jään» nime mõtlesime välja üheksa kuud. See oli üks suur valu ja vaev, et leida õige pealkiri, mis sobiks mõlemale peole. Uue nime otsimine algab sõna otseses mõttes tänasest, nii et asume tööle.